

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SÚHRNNÁ SPRÁVA

o výsledku kontrolnej akcie
financovania regionálneho školstva

Predkladá

Ing. Karol Mitrík
predseda
Najvyšší kontrolný úrad
Slovenskej republiky

Materiál obsahuje

1. Súhrnnú správu o výsledku
kontroly

Bratislava, august 2015

Zoznam použitých skratiek

Skratka	Plný názov
SR	Slovenská republika
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad SR
MF SR	Ministerstvo financií SR
MŠVVaŠ SR	Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
ŠR	štátny rozpočet
ISSAI	Medzinárodné štandardy Najvyšších kontrolných inštitúcií
CVCČ	centrum voľného času
MŠ	materská škola
ŠKD	školský klub detí
ZŠ s MŠ	základná škola s materskou školou
ZŠ	základná škola
ZŠS	zariadenie školského stravovania
ZUŠ	základná umelecká škola
kontrolované subjekty	kontrolované mestá, obce, základné školy
súhrnná správa	súhrnná správa o výsledku kontrolnej akcie financovania regionálneho školstva
zriaďovatelia	kontrolované mestá a obce
nariadenie vlády SR o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov	nariadenie vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov
štandardy pre informačné systémy verejnej správy	Výnos MF SR č. 55/2014 Z. z. o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy
zákon o NKÚ SR	zákon č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
zákon o financovaní škôl a školských zariadení	zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov
zákon o štátnej správe v školstve a školskej samospráve	zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy	zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy	zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite	zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o účtovníctve	zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
zákon o verejnom obstarávaní	zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o obecnom zriadení	zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov	zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o slobodnom prístupe k informáciám	zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zhrnutie

Kontrolná akcia „Financovanie regionálneho školstva“ bola vykonaná na základe schváleného plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky na rok 2015 a Strategického plánu kontrolnej činnosti na roky 2015 až 2017, v rámci ktorého je jednou z kontrolných oblastí definovaná aj oblasť preneseného výkonu štátnej správy a výkonu samosprávnych pôsobností. Zároveň nadväzovala na výsledky kontroly efektívnosti a účinnosti pri výkone vybraných pôsobností obcami Slovenskej republiky.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť použitie finančných prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, z rozpočtu miest a obcí na financovanie prenesených a samosprávnych pôsobností na úseku regionálneho školstva.

Kontrolovaných bolo 12 miest a obcí a 26 základných škôl v ich zriaďovateľskej pôsobnosti. V rámci kontroly miest a obcí bol preverený najmä mechanizmus financovania škôl a školských zariadení. Následne bolo u základných škôl preverené samotné použitie poskytnutých finančných prostriedkov.

Kontrolovaným obdobím bol rok 2014, v prípade potreby objektívneho zhodnotenia kontrolovaných skutočností aj predchádzajúce roky, resp. nasledujúci rok.

Kontroly boli vykonané ako kontroly súladu tzn. bolo preverené dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich najmä financovanie regionálneho školstva, rozpočtové pravidlá miest, obcí a rozpočtových organizácií a ďalšie súvisiace predpisy.

Predmetom kontrol boli všeobecné informácie za oblasť regionálneho školstva, rozpočty miest, obcí a základných škôl, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, u miest a obcí aj pri plnení ostatných povinností pri výkone pôsobností na úseku školstva a kontrolný systém.

Pri kontrolách boli využité techniky a postupy, ako štúdium vnútorných predpisov, kontrola relevantných dokladov, rozhovory so zodpovednými zamestnancami, prepočet a analytické postupy. Hospodárenie s verejnými prostriedkami bolo preverené na vzorke dokladov vybraných neštatistickými metódami.

K 01.01.2014 mali **kontrolované mestá a obce** na svojom území 143 škôl a školských zariadení, na ktorých financovaní sa podieľali. Z vyššie uvedeného počtu bolo 116 škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti miest a obcí (81,12 %) a 27 v zriaďovateľskej pôsobnosti súkromných alebo cirkevných zriaďovateľov (18,88 %). Školy a školské zariadenia zriadené súkromnými alebo cirkevnými zriaďovateľmi malo z kontrolovaných miest a obcí len sedem miest.

Výdavky na školstvo mali kontrolované mestá a obce alokované v rámci svojich rozpočtov do osobitných programov pre školstvo resp. vzdelávanie. V roku 2014 čerpali kontrolované mestá a obce celkové výdavky v sume 127 050 347 eur, z toho výdavky za program pre školstvo v sume 45 912 650 eur. Výdavky za program pre školstvo dosahovali na celkových výdavkoch rozpočtov jednotlivých miest a obcí podiel od 22,41 % do 55,95 %.

Kapitálové výdavky pre školstvo čerpalo šesť miest v celkovej sume 318 811 eur, čo predstavuje menej ako 1 % z celkových výdavkov za programy pre školstvo.

V oblasti rozpočtového procesu miest a obcí so zameraním na oblasť školstva boli zistené nedostatky pri dodržiavaní zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď schválený rozpočet neobsahoval zámery a ciele, nebol vykonaný rozpis rozpočtu

na základnú školu po jeho schválení, resp. tento nebol vykonaný v zmysle platnej funkčnej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, boli realizované úhrady výdavkov nad rámec schváleného rozpočtu a bez vykonaných zmien v rozpočte, resp. tieto neboli vykonané rozpočtovými opatreniami.

Kontrolovaným mestám a obciam boli v roku 2014 zo štátneho rozpočtu z rozpočtovej kapitoly Ministerstva vnútra Slovenskej republiky prostredníctvom príslušného okresného úradu v sídle kraja poskytnuté pre školy v ich zriaďovateľskej pôsobnosti finančné prostriedky na bežné a kapitálové výdavky v celkovej sume 25 514 844 eur, vrátane prevodov z roku 2013.

Mestá a obce využili pri pridelovaní poskytnutých finančných prostriedkov základným školám možnosť prerozdeliť časť týchto finančných prostriedkov podľa svojho rozhodnutia zohľadňujúceho potreby škôl. Najčastejšie takto prerozdeľovali časť z poskytnutého prevádzkového normatívu, a to na osobné náklady základných škôl.

Kontrolou dodržiavania **zákona o financovaní škôl a školských zariadení** boli zistené nedostatky pri dodržiavaní termínu pre rozpis finančných prostriedkov pre jednotlivé školy, termínu pre zaslanie oznámenia o pridelených finančných prostriedkoch okresnému úradu a pri dodržiavaní ustanoveného percentuálneho podielu pri rozpise a úprave normatívnych finančných prostriedkov základným školám.

Hlavným zdrojom financovania škôl a školských zariadení kontrolovaných miest a obcí v rámci samosprávnych pôsobností bol poukázaný výnos dane z príjmov, ktorý bol kontrolovaným mestám a obciam v roku 2014 poukázaný v sume 47 289 112 eur. Z poukázaného výnosu dane z príjmov poskytli mestá a obce na školstvo od 28,15 % do 49,65 %, priemerne 39,44 %.

Financovanie škôl a školských zariadení z rozpočtov miest a obcí mali mestá a obce upravené všeobecne záväznými nariadeniami. V nich boli okrem iného určené sumy poskytované pre jednotlivé kategórie škôl a školských zariadení na kalendárny rok na dieťa, resp. žiaka. Pri ich stanovovaní postupovali mestá a obce rôzne. Rozdiel medzi najvyššou a najnižšou sumou poskytnutou mestami a obcami v rámci jednotlivých kategórií bol napr. na dieťa materskej školy 1 188 eur, na dieťa školského klubu detí 537 eur.

Kontrolou dodržiavania **zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve** boli zistené porušenia týkajúce sa oznamovania výšky finančných prostriedkov na kalendárny rok školám a školským zariadeniam po stanovenom termíne, oznámenia nižšej sumy pre školské zariadenia ako bola schválená vo všeobecne záväznom nariadení a poskytnutia finančných prostriedkov v nižšej sume ako bola suma určená vo všeobecne záväznom nariadení. V niektorých mesiacoch roka poskytli mestá a obce finančné prostriedky po lehote stanovenej vo všeobecne záväznom nariadení.

V oblasti **hospodárenia s verejnými prostriedkami** boli zistené porušenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy najmä v prípadoch, keď nebola správne uplatnená rozpočtová klasifikácia v rozpočte, v jednom prípade bola porušená finančná disciplína uhradením preddavku z verejných prostriedkov v rozpore s uvedeným zákonom a poskytovaním výkonov navzájom rozpočtovými organizáciami bezplatne bez rozhodnutia mestského zastupiteľstva.

V **oblasti vedenia účtovníctva** boli zistené nedostatky týkajúce sa najmä nedodržania platných postupov účtovania, neúčtovania účtovných prípadov v období, s ktorým časovo a vecne súviseli a chýbajúcich náležitostí účtovných dokladov.

Kontrolou dodržiavania **postupov pri verejnom obstarávaní** za oblasť školstva boli v siedmich kontrolovaných subjektoch zistené porušenia zákona o verejnom obstarávaní. Dve mestá rozdelili predmet zákazky, čím došlo k zníženiu hodnoty zákazky pod finančné limity. Uvedené sa týkalo zákaziek v hodnote 348 813 eur bez dane z pridanej hodnoty.

Ďalšie zistené nedostatky sa týkali odvolávania sa na konkrétny typ od konkrétneho výrobcu v technických požiadavkách k súťažným podkladom, nezahrnutia opakovaných plnení do hodnoty zákazky, nevyhotovenia referencie na dodávateľov, neposlania oznámenia o výsledku verejného obstarávania v zákonom stanovenej lehote, neuchovávaní informácií a podkladov, na základe ktorých bola určená predpokladaná hodnota zákazky, nezriadenia profilu verejného obstarávateľa a nezverejnenia súhrnnej správy o zákazkách s predpokladanou hodnotou zákazky vyššou než 1 000 eur v profile verejného obstarávateľa, resp. nezverejnenia zákazky v súhrnnej správe o zákazkách.

Preverením **náležitostí zriaďovacích listín** škôl a školských zariadení zriadených kontrolovanými subjektmi boli u šiestich miest a obcí zistené nedostatky, keď zriaďovacie listiny neobsahovali niektoré zákonom stanovené náležitosti.

V oblasti **kontrolného systému** boli zistené nedostatky vo vykonávaní predbežnej finančnej kontroly ako aj následnej finančnej kontroly za oblasť školstva. Predbežná finančná kontrola nebola v niektorých prípadoch vykonaná vôbec, nebol zaznamenaný dátum jej vykonania, alebo na doklade súvisiacom s finančnou operáciou nebolo potvrdené, či táto finančná operácia je, alebo nie je v súlade so skutočnosťami v zmysle zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Jedna obec vzhľadom na svoju organizačnú štruktúru a kapacitné možnosti nemohla zabezpečiť vykonávanie predbežnej finančnej kontroly v súlade s uvedeným zákonom.

Pri vykonávaní následnej finančnej kontroly za oblasť školstva bolo zistené, že dve obce nevykonali od roku 2010, resp. odo dňa delimitácie školstva na obec žiadnu následnú finančnú kontrolu. Vzhľadom na skutočnosť, že výdavky na školstvo z rozpočtov uvedených obcí predstavovali v roku 2014 nad 40 % z celkových výdavkov, dlhodobé nevykonanie následnej finančnej kontroly v tejto oblasti a ani jej nenaplánovanie na prvý polrok 2015 je možné považovať za riziko nedosiahnutia cieľov finančnej kontroly.

Kontrolované základné školy navštevovalo k 15.09.2014 celkom 10 247 žiakov a detí. Ich súčasťou boli školské kluby detí a zariadenia školského stravovania. Deväť základných škôl bolo zriadených spolu s materskou školou a súčasťou piatich boli centrá voľného času.

Celkové výdavky základných škôl boli v sume 19 634 948 eur. Najvyššiu položku výdavkov tvorili výdavky na mzdy a poistné, ktoré sa podieľali 79,20 % na celkových výdavkoch základných škôl.

Kontrolou **hospodárenia s verejnými prostriedkami** bolo zistené porušenie finančnej disciplíny spolu v sume 16 889 eur z dôvodu nedodržania zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Išlo najmä o úhrady preddavkov z verejných prostriedkov v rozpore s uvedeným zákonom, použitie verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia,

ktorým došlo k vyššiemu čerpaniu verejných prostriedkov a nedodržania ustanoveného alebo určeného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami.

Nedodržanie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy bolo tiež zistené v prípadoch nesprávneho triedenia výdavkov podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie a porušenia práv a povinností rozpočtových organizácií poskytovaním výkonov pre inú rozpočtovú organizáciu bezodplatne bez rozhodnutia mestského zastupiteľstva.

Ďalej bolo kontrolou zistené porušenie **zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve**, keď zmluvy o nájme a prenájme školských budov, miestností a príľahlých priestorov školy a školského zariadenia schvaľoval a uzatváral riaditeľ základnej školy, pričom mesto nepoverilo schvaľovaním návrhu zmlúv riaditeľa školy.

Pri vykonávaní predbežnej finančnej kontroly bolo zistené nedodržanie **zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite**, keď predbežná finančná kontrola nebola v niektorých prípadoch vykonaná, alebo bola vykonaná formálne po uskutočnení finančnej operácie. V niektorých prípadoch chýbalo vyjadrenie, či pripravovaná finančná operácia je alebo nie je v súlade s rozpočtom a inými skutočnosťami, resp. vykonanie predbežnej finančnej operácie nebolo potvrdené na doklade podpisom príslušných zamestnancov

V šiestich základných školách nebola vytvorená dostatočná organizačná štruktúra na to, aby bola predbežná finančná kontrola vykonávaná v súlade s požiadavkami stanovenými v zákone o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Porušenie **zákona o účtovníctve** bolo zistené v 20-tich základných školách. Najčastejším nedostatkom bolo nedodržanie platných postupov účtovania a nedodržanie časového rozlíšenia nákladov. Ďalšie zistenia sa týkali účtovných dokladov, ktoré neobsahovali zákonom stanovené náležitosti, oneskoreného vyhotovovania účtovných dokladov, účtovania o účtovných prípadoch na základe nepreukázateľných účtovných záznamov a nezaznamenávania účtovných zápisov priebežne.

Preverením dodržiavania postupov pri verejnom obstarávaní boli zistené nedostatky týkajúce sa **zákona o verejnom obstarávaní**. Predmetom zistených nedostatkov bolo nesprávne stanovenie predpokladanej hodnoty zákazky, resp. jej nestanovenie, zadanie realizácie zákazky priamo vybranému dodávateľovi, ktorý bol obchodnou spoločnosťou založenou a kontrolovanou zriaďovateľom základnej školy a nie priamo kontrolovaným subjektom, navýšenie plnenia oproti zmluve, ako aj nesprávne vyhodnotenie predložených ponúk.

Najčastejším nedostatkom bolo nezverejnenie súhrnnej správy o zákazkách s predpokladanou hodnotou rovnou alebo vyššou ako 1 000 eur bez dane z pridanej hodnoty v profile verejného obstarávateľa. Niektoré základné školy nemali v kontrolovanom období profil verejného obstarávateľa ani zriadený.

Výsledky kontrol boli prerokované so štatutárnymi zástupcami miest, obcí a základných škôl. Na eliminovanie kontrolou zistených nedostatkov predložil Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky 17 kontrolovaným subjektom spolu 28 odporúčaní, z toho desať odporúčaní pre mestá a obce a 18 pre základné školy. Odporúčania adresované mestám a obciam sa týkali napr. aktívnejšieho usmerňovania mestom zriadených organizácií za oblasť školstva v oblasti legislatívy, či aktualizovania interných predpisov vo vzťahu k novelizáciám všeobecne záväzných právnych predpisov.

Odporúčania pre základné školy boli zamerané na aktualizovanie, resp. vypracovanie interných smerníc o verejnom obstarávaní, na výkon predbežnej finančnej kontroly, o postupe

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

pri hospodárení základnej školy s finančnými prostriedkami, rozúčtovaní spoločných výdavkov školy na jednotlivé organizačné zložky školy a hospodárení s majetkom školy.

Zo strany kontrolovaných subjektov bolo na odstránenie kontrolami zistených nedostatkov prijatých spolu 172 opatrení, plnenie ktorých bude Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky v rámci svojej činnosti monitorovať a kontrolovať.

Protokoly o výsledkoch kontrol vykonaných v jednotlivých mestách, obciach a základných školách sú zverejnené na webovom sídle Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky: www.nku.gov.sk

Úvod

Kontrolná akcia bola vykonaná v súlade so zákonom o NKÚ SR a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly ISSAI 100 – Základné princípy kontroly verejného sektora a ISSAI 400 – Základné princípy kontroly súladu v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Cieľom kontrolnej akcie bolo preveriť, či proces financovania školstva na regionálnej úrovni bol v súlade s platnou legislatívou a či poskytnuté finančné prostriedky boli použité v súlade s platnou legislatívou tak na strane obce, ako aj na strane vybraných základných škôl.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť použitie finančných prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu SR a z rozpočtov obcí na financovanie prenesených a samosprávnych pôsobností obcí na úseku regionálneho školstva.

Predmetom kontrol vykonaných v obciach a mestách boli všeobecné informácie za oblasť regionálneho školstva a ich rozpočty, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri plnení ostatných povinností pri výkone pôsobností na úseku školstva a kontrolný systém.

Predmetom kontrol vykonaných v základných školách boli všeobecné informácie o škole, jej rozpočte a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami.

Kontrolná akcia bola vykonaná za kontrolované obdobie roku 2014, v prípade potreby objektívneho zhodnotenia kontrolovaných skutočností aj za predchádzajúce roky, resp. nasledujúci rok.

Pri kontrolách bolo preverené dodržiavanie najmä týchto všeobecne záväzných právnych predpisov: zákon o financovaní škôl a školských zariadení, zákon o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, zákony o rozpočtových pravidlách verejnej správy a územnej samosprávy, zákon o účtovníctve, zákon o verejnom obstarávaní a zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Kontroly boli vykonané v 38 mestách, obciach a nimi zriadených základných školách:

1. Mesto Bánovce nad Bebravou,
2. Základná škola, Duklianska 1, Bánovce nad Bebravou,
3. Základná škola, Partizánska 6, Bánovce nad Bebravou,
4. Základná škola Školská 1123/29, Bánovce nad Bebravou,
5. Mesto Dolný Kubín,
6. Základná škola Janka Matúšku, Kohútov sad 1752/4, Dolný Kubín,
7. Základná škola s materskou školou, Komenského 279/32, Dolný Kubín,
8. Mesto Hnúšťa,
9. Základná škola Klokočova 742, Hnúšťa,
10. Základná škola Janka Francisciho Rimavského Hnúšťa, Nábřežie Rimavy 457,
11. Mesto Hriňová,
12. Základná škola s materskou školou, Krivec I. 1355, Hriňová,
13. Základná škola s materskou školou, Školská 1575, Hriňová,
14. Mesto Krompachy,
15. Základná škola s materskou školou, Maurerova 14, Krompachy,

16. Základná škola Krompachy, Zemanská ul., Krompachy,
17. Základná škola s materskou školou, SNP 47, Krompachy,
18. Mesto Nitra,
19. Základná škola, Cabajská 2, Nitra,
20. Základná škola - Topoľová 8, Nitra,
21. Základná škola s materskou školou Novozámocká 129, Nitra,
22. Mesto Sabinov,
23. Základná škola, Komenského 13, Sabinov,
24. Základná škola Ulica 17. novembra 31, Sabinov,
25. Mesto Sereď,
26. Základná škola Jana Amosa Komenského, Sereď,
27. Základná škola Juraja Fándlyho, Sereď,
28. Mesto Svit,
29. Základná škola, Mierová 134, Svit,
30. Základná škola Svit, Komenského 2,
31. Obec Krásnohorské Podhradie,
32. Základná škola Krásnohorské Podhradie, Pokroková 199,
33. Základná škola s materskou školou - Alapiskola és Óvoda, Lipová 115, Krásnohorské Podhradie,
34. Obec Lužianky,
35. Základná škola s materskou školou Sasinkova 1, Lužianky,
36. Obec Oščadnica,
37. Základná škola, Oščadnica - Ústredie 760,
38. Základná škola s materskou školou, Oščadnica 1374.

A) Počas výkonu kontrolnej akcie bolo za kontrolované subjekty mestá a obce zistené:

1 Všeobecné informácie a rozpočet miest a obcí

Kontrolované mestá a obce mali k 01.01.2014 na svojom území 143 škôl a školských zariadení zriadených obcou, súkromnými a cirkevnými zriaďovateľmi, na ktorých financovaní sa podieľali. Pod pojmom škola sa pre účely súhrnej správy chápe základná škola, materská škola, základná umelecká škola a jazyková škola. Pod pojmom školské zariadenia sa pre účely súhrnej správy myslí školský klub detí, centrum voľného času a zariadenie školského stravovania.

Z vyššie uvedeného počtu bolo 116 škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti miest a obcí (81,12 %) a 27 v zriaďovateľskej pôsobnosti súkromných alebo cirkevných zriaďovateľov (18,88 %).

Kontrolované mestá a obce sa od seba líšili z pohľadu počtu nimi zriadených škôl a školských zariadení ako aj z počtu škôl a školských zariadení zriadených inými zriaďovateľmi na ich území. Najvyšší počet škôl a školských zariadení malo mesto Nitra. Z celkového počtu 58 škôl a školských zariadení zriadených na území mesta bolo v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta 44 tzn. 75,86 %. Naopak, obec Lužianky mala na svojom území len jednu základnú školu s materskou školou vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.

V priebehu roku 2014 zriadilo školu alebo školské zariadenie len jedno mesto (Sabinov). Ostatné mestá a obce mali v roku 2014 počet škôl a školských zariadení na svojom

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

území nemenný. Mestá a obce zriadili vo väčšine prípadov školské obvody aj pre okolité obce.

Rozpočty miest a obcí boli v kontrolovanom období základným nástrojom finančného hospodárenia, ktorým sa riadilo financovanie ich úloh a funkcií v príslušnom rozpočtovom roku. V desiatich prípadoch boli rozpočty na rok 2014 schválené príslušným zastupiteľstvom v roku 2013. Dve obce (Krásnohorské Podhradie, Oščadnica) hospodárili časť roka 2014 v rámci rozpočtového provizória.

Schválené rozpočty obsahovali príjmy a výdavky, v ktorých boli vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám, podnikateľom pôsobiacim na území miest a obcí, k štátnemu rozpočtu, ako aj k obyvateľom žijúcim na jeho území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtov boli rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových a príspevkových organizácií zriadených mestami a obcami.

Výdavky na školstvo mali kontrolované subjekty alokované v rámci svojich rozpočtov do osobitných programov pre školstvo, resp. vzdelávanie. Programy pre školstvo najčastejšie zahŕňali výdavky zo ŠR a rozpočtov miest a obcí na aktivity škôl a školských zariadení v ich zriaďovateľskej pôsobnosti, ako aj súkromných a cirkevných zriaďovateľov.

Okrem uvedeného, programy pre školstvo najčastejšie obsahovali aj výdavky na činnosť školských úradov, aktivity mesta organizované na úseku školstva, výdavky na opravy, údržbu a rekonštrukciu škôl a školských zariadení, výdavky na sociálne zabezpečenie a pod.

Rozpočty miest a obcí boli v deviatich prípadoch zostavené ako vyrovnané a v troch prípadoch ako prebytkové. V roku 2014 dosiahli mestá a obce celkové príjmy v sume 135 749 367 eur a čerpali výdavky v sume 127 050 347 eur, z toho výdavky za program pre školstvo v sume 45 912 650 eur (36,13 %).

Prehľad o dosiahnutých celkových výdavkoch rozpočtov kontrolovaných miest a obcí, ako aj výdavkoch za program pre školstvo je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

Mesto, obec	Celkové výdavky rozpočtu (v eur)	Výdavky na školstvo (v eur)	Podiel výdavkov na školstvo z celkových výdavkov rozpočtu (v %)
Mesto Bánovce nad Bebravou	10 592 144	5 926 239	55,95
Mesto Dolný Kubín	12 303 899	6 026 320	48,98
Mesto Hnúšťa	4 169 946	1 872 593	44,91
Mesto Hriňová	3 860 839	1 836 533	47,57
Mesto Krompachy	11 112 260	2 489 919	22,41
Mesto Nitra	56 798 237	15 368 331	27,06
Mesto Sabinov	8 570 268	3 739 872	43,64
Mesto Sereď	9 104 255	3 804 046	41,78
Mesto Svit	6 631 877	2 338 192	35,26
Obec Krásnohorské Podhradie	1 944 772	824 985	42,44
Obec Lužianky	1 204 029	456 014	37,87

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

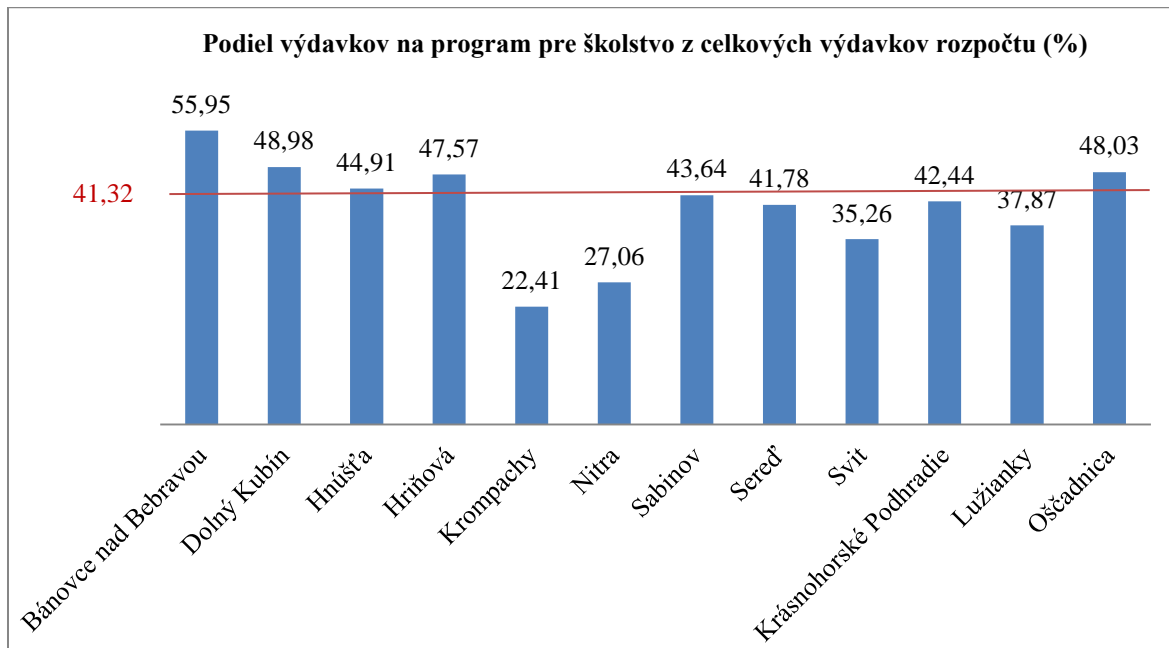
Obec Oščadnica	2 560 154	1 229 606	48,03
SPOLU mestá a obce	127 050 347	45 912 650	x
Priemerný podiel výdavkov na školstvo z celkových výdavkov miest a obcí			41,32

Zdroj: Finančné výkazy o plnení rozpočtu a o nerozpočtovaných pohyboch na účtoch subjektu verejnej správy FIN 1-12 k 31.12.2014, Programový rozpočet - program pre školstvo, údaje miest a obcí

Výdavky za program školstvo dosahovali v roku 2014 na celkových výdavkoch rozpočtov miest a obcí podiel od 22,41 % do 55,95 %. Priemerný podiel výdavkov na školstvo z celkových výdavkov dosiahol za kontrolované mestá a obce 41,32 %.

Grafické vyjadrenie podielu výdavkov za program školstvo z celkových výdavkov rozpočtu za kontrolované mestá a obce v roku 2014 je uvedený v grafe č. 1.

Graf č. 1

Kapitálové výdavky pre školstvo čerpalu šesť miest (Bánovce nad Bebravou, Dolný Kubín, Krompachy, Nitra, Sabinov, Sereď) v celkovej sume 318 811 eur, čo predstavovalo menej ako 1 % z celkových výdavkov za programy pre školstvo. Čerpané kapitálové výdavky v rámci školstva boli v 93 % poskytnuté mestami, napr. na riešenie vzniknutých havarijných situácií, rekonštrukcie nehnuteľného majetku, spolufinancovanie projektu, vybavenie škôl a školských zariadení a pod.

Kontrolou zostavovania rozpočtu, jeho schvaľovania, vykonávania zmien a plnenia rozpočtu miest a obcí so zameraním na oblasť školstva boli zistené nasledovné nedostatky pri dodržiavaní zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

- v dvoch obciach neobsahoval schválený rozpočet zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce. Dôsledkom nestanovenia cieľov a zámernov rozpočtu obce, nebolo možné monitorovať ich dosahovanie a tým aj výkonnosť samosprávy (Lužianky, Oščadnica).
- jedna obec nevykonala po schválení rozpočtu jeho rozpis rozpočtovým organizáciám vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti (Lužianky),
- dve mestá nevykonali rozpis rozpočtu rozpočtovým organizáciám – základným školám v zmysle platnej funkčnej alebo ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, čím

zároveň došlo k porušeniu zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy (Bánovce nad Bebravou, Krompachy),

- dva kontrolované subjekty nehospodárili s rozpočtovými prostriedkami podľa schváleného rozpočtu, keď realizovali úhrady výdavkov nad rámec schváleného rozpočtu a bez vykonania jeho zmien, čím zároveň došlo k porušeniu zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy (Bánovce nad Bebravou, Lužianky),
- jedno mesto nevykonalo zmeny rozpočtu rozpočtovými opatreniami (Hriňová).

2 Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami

Kontrolou bolo preverené dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s finančnými prostriedkami poskytnutými mestám a obciam zo ŠR z rozpočtovej kapitoly MV SR prostredníctvom okresného úradu v sídle kraja a s finančnými prostriedkami poskytnutými z vlastných príjmov rozpočtov miest a obcí na úseku školstva. V rámci kontroly boli preverené finančné prostriedky miest a obcí za oblasť školstva v sume 12 120 786 eur. Preverované doklady za oblasť školstva boli vybrané náhodným výberom na základe úsudku kontrolóra, pričom pri ich kontrole bol uplatnený prístup detailného preverovania.

• Hospodárenie s verejnými prostriedkami zo ŠR

V rámci preneseného výkonu štátnej správy boli z rozpočtovej kapitoly MV SR financované školy v zriaďovateľskej pôsobnosti miest a obcí, v ktorých sa vzdelávanie považuje za sústavnú prípravu na povolanie. Uvedeným školám boli poskytované finančné prostriedky z rozpočtovej kapitoly MV SR prostredníctvom okresného úradu v sídle kraja podľa sídla mesta a obce v objeme určenom MŠVVaŠ SR.

Mestám a obciam boli prostredníctvom príslušných okresných úradov poskytované pre školy v ich zriaďovateľskej pôsobnosti tzv. normatívne a nenormatívne finančné prostriedky.

Normatívny príspevok pre školu na kalendárny rok bol určený počtom jej žiakov a normatívnym objemom finančných prostriedkov prislúchajúcim na jedného žiaka školy na bežný kalendárny rok. Normatívne finančné prostriedky predstavovali normované ročné náklady na osobné a prevádzkové náklady a náklady na výchovno-vzdelávací proces.

V roku 2014 boli zriaďovatelia povinní prideliť každej zo škôl najmenej 95 % z normatívneho príspevku školy zodpovedajúcemu osobným nákladom a 80 % z normatívneho príspevku zodpovedajúcemu prevádzkovým nákladom. Všetky poskytnuté normatívne finančné prostriedky boli zriaďovatelia povinní prerozdeliť medzi jednotlivé školy najneskôr do konca kalendárneho roka podľa svojho rozhodnutia zohľadňujúceho potreby škôl. Kontrolované mestá a obce využívali najmä možnosť prerozdeliť rozdiel medzi sumou poskytnutou pre jednotlivé školy na prevádzkový normatív a ustanoveným percentuálnym podielom, ktorý najčastejšie prerozdeľovali medzi jednotlivé školy na osobné náklady, nakoľko školám nepostačovali pridelené finančné prostriedky na ich pokrytie.

Finančné prostriedky pridelené zo ŠR na mzdový normatív mohli školy, vo výnimočných prípadoch, použiť na financovanie nákladov na prevádzku, modernizáciu učebných pomôcok a pod., len so súhlasom zriaďovateľa školy na návrh riaditeľa školy.

Mestá a obce v roku 2014 nedali súhlas s použitím finančných prostriedkov pridelených zo ŠR na mzdový normatív na iný ako stanovený účel.

Nenormatívne finančné prostriedky predstavovali finančné príspevky napr. na dopravu žiakov, na mzdy a platy asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním, za mimoriadne výsledky žiakov, na bežné alebo kapitálové výdavky na riešenie vzniknutých havarijných situácií, na skvalitnenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, na výchovu a vzdelávanie detí materských škôl atď.

Finančné prostriedky za mimoriadne výsledky žiakov, na skvalitnenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, na výchovu a vzdelávanie detí materských škôl boli pridelované na základe splnenia podmienok stanovených zákonom o financovaní škôl a školských zariadení. Ostatné finančné prostriedky boli pridelované na základe žiadostí zriaďovateľov vrátane úpravy pridelených normatívnych finančných prostriedkov v rámci dohodovacieho konania.

Mestá a obce najviac využili možnosti podať žiadosť o pridelenie finančných prostriedkov na dopravu žiakov, na mzdy a platy asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním, na odchodné a na úpravu pridelených finančných prostriedkov v rámci dohodovacieho konania.

Prehľad o výške pridelených finančných prostriedkov z rozpočtovej kapitoly MV SR pre základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti kontrolovaných miest a obcí v roku 2014 je uvedený v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2

(v eur)

Mesto, obec	Bežné výdavky, z toho					Kapitálové výdavky
	normatívne, z toho			nenormatívne		
		mzdy a poistné	prevádzka			
Mesto Bánovce nad Bebravou	3 248 059	2 926 286	2 590 529	335 757	321 773	-
Mesto Dolný Kubín	3 028 539	2 858 047	2 376 298	481 749	170 492	-
Mesto Hnúšťa	1 057 481	980 686	814 502	166 184	76 795	-
Mesto Hriňová	926 631	885 360	797 236	88 124	41 271	-
Mesto Krompachy	1 479 883	1 357 876	1 131 617	226 259	122 007	-
Mesto Nitra	8 697 218	8 221 837	6 977 326	1 244 511	475 381	34 000
Mesto Sabinov	1 943 590	1 811 069	1 445 462	365 607	132 521	22 325
Mesto Sereď	1 962 658	1 757 817	1 444 841	312 976	204 841	-
Mesto Svit	1 395 035	1 307 355	1 040 034	267 321	87 680	-
Obec Krásnohorské Podhradie	628 958	579 221	532 773	46 448	49 737	-
Obec Lužianky	239 047	219 560	197 635	21 925	19 487	-
Obec Oščadnica	851 420	822 177	704 248	117 929	29 243	-
SPOLU	25 458 519	23 727 291	20 052 501	3 674 790	1 731 228	56 325

Zdroj: Súhrnné výkazy k súhrnnej správe o hospodárení za rok 2014

Celkovo mali mestá a obce v roku 2014 pre svoje školy k dispozícii finančné prostriedky poskytnuté prostredníctvom okresných úradov v sídle kraja v sume 25 514 844 eur vrátane prevodu z roku 2013. Z uvedenej sumy bolo len 0,22 % určené

na kapitálové výdavky. Z finančných prostriedkov určených na bežné výdavky tvorili finančné prostriedky na mzdy a poistné 84,51 %.

Kontrolou bol preverený rozpis, úprava a oznamovanie poskytnutých finančných prostriedkov mestami a obcami pre školy na základe oznámenia okresného úradu, oznamovanie rozpisu finančných prostriedkov okresnému úradu, dodržiavanie ustanoveného percentuálneho podielu pri rozpise normatívnych finančných prostriedkov a prevody finančných prostriedkov na bankové účty škôl.

Kontrolou dodržiavania ustanovení zákona o financovaní škôl a školských zariadení boli zistené nasledovné nedostatky:

- nedodržanie termínu pre rozpis finančných prostriedkov na kalendárny rok pre jednotlivé školy vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti, keď:
 - dva kontrolované subjekty nerozpísali normatívne finančné prostriedky do 15 dní po doručení oznámenia okresného úradu (Krásnohorské Podhradie, Krompachy),
 - dva kontrolované subjekty nerozpísali príspevok na skvalitnenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a príspevok na výchovu a vzdelávanie detí materských škôl do 15, resp. 30 dní po doručení oznámenia okresného úradu (Bánovce nad Bebravou, Krásnohorské Podhradie),
 - päť miest a obcí nerozpísalo niektoré z poskytnutých finančných prostriedkov na dopravné, mzdy a platy asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním, havarijné situácie, mimoriadne výsledky žiakov, vzdelávacie poukazy a dohodovacie konanie do 15 dní po doručení oznámenia z okresného úradu, (Bánovce nad Bebravou, Hnúšťa, Sereď, Krompachy, Krásnohorské Podhradie).
- nedodržanie termínu pre zaslanie oznámenia okresnému úradu v sídle kraja, keď:
 - jedna obec neoznámila výšku rozpisovaných normatívnych finančných prostriedkov (Krásnohorské Podhradie),
 - sedem miest a obcí neoznámilo, alebo oznámilo po lehote, výšku rozpisovaných finančných prostriedkov pridelených v rámci dohodovacieho konania (Dolný Kubín, Hnúšťa, Hriňová, Krompachy, Sereď, Krásnohorské Podhradie, Oščadnica).

Ostatné mestá a obce si splnili svoje notifikačné povinnosti voči príslušným okresným úradom pri oznamovaní rozpisu normatívnych finančných prostriedkov za nimi zriadené základné školy.

- nedodržanie ustanoveného percentuálneho podielu, keď:
 - tri mestá prideliť pri rozpise, resp. úprave výšky normatívnych finančných prostriedkov niektorým základným školám nižší ako ustanovený percentuálny podiel zodpovedajúci prevádzkovým nákladom (Bánovce nad Bebravou, Lužianky, Nitra). Dôvodom nedodržania ustanoveného percentuálneho podielu na prevádzkové náklady bola potreba vykryť osobné náklady.
 - jedno mesto nepridelilo pri rozpise a úprave normatívnych finančných prostriedkov každej zo základných škôl finančné prostriedky najmenej v sume určenej ustanoveným percentuálnym podielom z časti normatívneho príspevku pre školu na kalendárny rok

zodpovedajúcej osobným a prevádzkovým nákladom, ale im pridelo len celkovú sumu normatívnych finančných prostriedkov (Hriňová).

Mestá a obce previedli v priebehu roka všetky finančné prostriedky poskytnuté prostredníctvom príslušného okresného úradu na účty škôl.

• **Hospodárenie s verejnými prostriedkami z rozpočtu mesta resp. obce**

V rámci samosprávnych pôsobností boli na základe zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve z rozpočtu miest a obcí financované materské školy, základné umelecké školy, jazykové školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti miest, obcí ako aj súkromných a cirkevných zriaďovateľov zriadených na území mesta alebo obce.

Z kontrolovaných miest a obcí malo sedem miest v roku 2014 na svojom území zriadené školy alebo školské zariadenia súkromnými alebo cirkevnými zriaďovateľmi.

Hlavným zdrojom financovania škôl a školských zariadení bol poukázaný výnos dane z príjmov fyzických osôb, ktorý bol kontrolovaným mestám a obciam v roku 2014 poukázaný v sume 47 289 112 eur.

Rozpočtové určenie, termíny poukazovania, spôsob rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov do rozpočtov miest a obcí upravoval zákon o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov. Kritériá a spôsob rozdeľovania výnosu dane z príjmov do rozpočtov obcí upravovalo nariadenie vlády SR o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov.

Financovanie škôl a školských zariadení z rozpočtov miest a obcí upravovali vydané všeobecne záväzné nariadenia miest a obcí. V nich určili podrobnosti financovania škôl a školských zariadení všetkých zriaďovateľov, lehotu na predloženie údajov, okrem údajov podľa osobitného predpisu a ostatné zákonné náležitosti. Všeobecne záväzné nariadenia upravovali aj možnosť zmeny výšky pridelených finančných prostriedkov pri zmene výšky poukazanej podielovej dane.

Prehľad o výške finančných prostriedkov poskytnutých kontrolovanými mestami a obcami v roku 2014 za najčastejšie používané kategórie podľa všeobecne záväzných nariadení je uvedený v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3

(v eur)

Mesto, obec	Dieťa materskej školy	Dieťa školského klubu detí	Potencionálny stravník - žiak školy	ZUŠ - individuálna forma	ZUŠ - skupinová forma	Dieťa centra voľného času
Mesto Bánovce nad Bebravou	1 762	139	139	705	446	189
Mesto Dolný Kubín	1 838	99	115	627	385	81
Mesto Hnúšťa	2 269	90	104	785	571	42
Mesto Hriňová	1 500	330	iná úprava	800	450	x
Mesto Krompachy	1 300, 1 550, 2 000	304	iná úprava	649	399	97
Mesto Nitra	1 652	97	109	690	424	67
Mesto Sabinov						
- do 31.08.2014	1 458, 1 604, 1 671, 1 595	415, 412	86	863	863	120
- od 01.09.2014	1 498, 1 655, 1 670, 1 792, 654*	122	86	863	863	120
Mesto Sereď						

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

- od 01/2014	1 859, 1 596	363, 368	121	751	461	172, 210
- po záverečnej úprave rozpočtu	1 878, 1 672	363, 368	121	777	477	172, 225
Mesto Svit	1 519	280	105	634	390	60
Obec Krásnohorské Podhradie	1 300	108, 231	139	x	x	x
Obec Lužianky	1 652	627	299	x	x	69
Obec Oščadnica	1 081	272	129	x	x	x
Priemerná výška	1 640	269	129	740	521	125

Zdroj: všeobecne záväzné nariadenia miest a obcí

*suma je za materskú školu zriadenú od 01.09.2014, nebola zahrnutá pre výber najnižšej sumy a započítaná do priemeru

863 - najvyššia hodnota určenej sumy zadanú kategóriu

86 - najnižšia hodnota určenej sumy za danú kategóriu

Pri určovaní sumy finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení vo všeobecne záväznom nariadení postupovali mestá a obce väčšinou tak, že stanovili jednu sumu pre daný typ školy alebo školského zariadenia platnú počas celého kalendárneho roka. Niektoré mestá určili napr. pre svoje materské školy sumu osobitne pre každú materskú školu. Iné upravovali vo všeobecne záväznom nariadení vybrané sumy pre jednotlivé školy a školské zariadenia k 1. septembru alebo ku koncu roka po zohľadnení vykonaných úprav rozpočtu.

Rozdiel medzi najvyššou a najnižšou sumou poskytnutou mestami a obcami v rámci jednotlivých kategórií bol napr. za dieťa materskej školy 1 188 eur, dieťa školského klubu detí 537 eur.

Mestá, na území ktorých boli zriadené školy a školské zariadenia súkromných alebo cirkevných zriaďovateľov, poskytli v zmysle zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v šiestich prípadoch týmto školám a školským zariadeniam finančné prostriedky najmenej vo výške 88 % zo sumy určenej pre školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. Jedno mesto (Sabinov) poskytlo na dieťa cirkevného centra voľného času finančné prostriedky vo výške 24,96 % zo sumy určenej pre centrum voľného času v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta.

Kontrolou dodržiavania oznamovania výšky finančných prostriedkov na kalendárny rok a ich poskytovaní v zmysle zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve bolo zistené nedodržanie ustanovení uvedeného zákona, keď:

- tri kontrolované subjekty oznámili výšku finančných prostriedkov na kalendárny rok školám a školským zariadeniam po 31. januári príslušného kalendárneho roka (Lužianky, Krásnohorské Podhradie, Nitra),
- jedno mesto oznámilo školským zariadeniam pri základných školách nižšie sumy výšky finančných prostriedkov na kalendárny rok ako bola schválená vo všeobecne záväznom nariadení (Hnúšťa),
- dve mestá neposkytli v kontrolovanom období školám alebo školským zariadeniam finančné prostriedky na kalendárny rok v niektorých mesiacoch roka v lehote určenej vo všeobecne záväznom nariadení (Hnúšťa a Svit).

Jedno mesto (Krompachy) poskytlo v roku 2014 jednej škole pre jej školské zariadenia a materskú školu finančné prostriedky na kalendárny rok v sume nižšej o 4 995 eur ako bola suma určená vo všeobecne záväznom nariadení.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Preverením dodržiavania termínu pre zúčtovanie finančných prostriedkov školami a školskými zariadeniami bolo v dvoch mestách (Dolný Kubín, Sabinov) zistené nedodržanie tohto termínu určeného vo všeobecne záväznom nariadení.

Zriaďovatelia poskytli svojim školám a školským zariadeniam okrem finančných prostriedkov na bežné výdavky v zmysle všeobecne záväzných nariadení, aj finančné prostriedky na ďalšie bežné výdavky, napr. na organizovanie podujatí školami a školskými zariadeniami, na dofinancovanie ďalších výdavkov, ako aj finančné prostriedky na kapitálové výdavky.

Prehľad o výške finančných prostriedkov poskytnutých mestami a obcami v roku 2014 na školstvo z poukázanej dane z príjmov a ich podiele na tejto dani je uvedený v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4

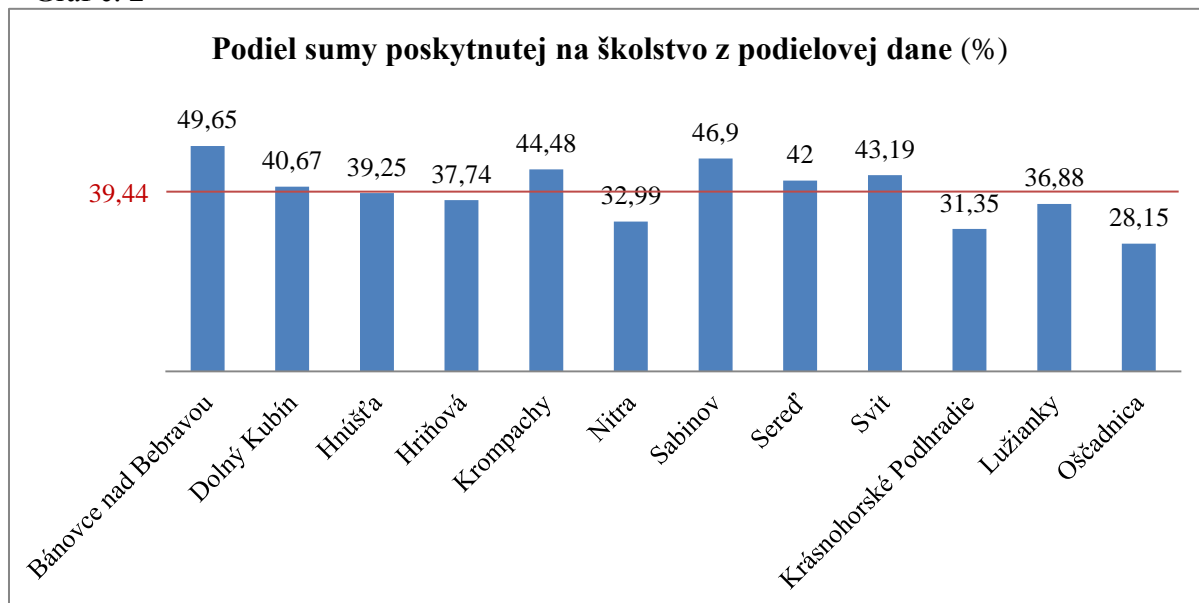
Mesto, obec	Suma poukázanej dane z príjmov (v eur)	Finančné prostriedky poskytnuté školám a školským zariadeniam z poukázanej dane (v eur)	Podiel finančných prostriedkov poskytnutých školám a školským zariadeniam z poukázanej dane (v %)
Mesto Bánovce nad Bebravou	4 852 629	2 409 508	49,65
Mesto Dolný Kubín	5 680 233	2 310 393	40,67
Mesto Hnúšťa	1 698 667	666 717	39,25
Mesto Hriňová	1 935 122	730 403	37,74
Mesto Krompachy	2 068 373	919 924	44,48
Mesto Nitra	19 718 657	6 504 300	32,99
Mesto Sabinov	3 232 688	1 516 125	46,90
Mesto Sereď	3 580 195	1 503 854	42,00
Mesto Svit	2 121 419	916 329	43,19
Obec Krásnohorské Podhradie	571 865	179 298	31,35
Obec Lužianky	544 100	200 637	36,88
Obec Oščadnica	1 285 164	361 812	28,15
SPOLU mestá a obce	47 289 112	18 219 301	x
Priemerný podiel poskytnutých finančných prostriedkov z poukázanej dane			39,44

Zdroj: Finančné výkazy o plnení rozpočtu a o nerozpočtovaných pohyboch na účtoch subjektu verejnej správy FIN 1-12 k 31.12.2014, údaje miest a obcí

Z poukázanej sumy dane z príjmov poskytli mestá a obce na školstvo od 28,15 % do 49,65 %. Priemerne poskytli mestá a obce na školstvo 39,44 % z poukázanej sumy dane z príjmov.

Grafické vyjadrenie podielu sumy poskytnutej kontrolovanými mestami a obcami na školstvo v roku 2014 z poukázanej dane z príjmov je uvedený v grafe č. 2.

Graf č. 2

Z kontrolovaných miest a obcí splácalo len jedno mesto (Bánovce nad Bebravou) v roku 2014 úver z predchádzajúcich období na prestavbu a rekonštrukciu škôl. Výška splátok a úrokov úveru za rok 2014 bola v sume 67 215 eur. Jedno mesto (Nitra) v roku 2014 prerokovalo návrh na prijatie úveru na financovanie energetickej efektívnosti na vybraných školách.

Ostatné mestá a obce úver na rekonštrukciu, obnovu alebo rozšírenie škôl a školských zariadení v roku 2014 nesplácali.

- **Dodržiavanie zákonov o rozpočtovom hospodárení, zákona o účtovníctve a o verejnom obstarávaní pri hospodárení s verejnými prostriedkami za oblasť školstva**

Preverením dodržiavania zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy boli zistené porušenia najmä v prípadoch, keď nebola správne uplatnená rozpočtová klasifikácia. V jednom prípade bola porušená finančná disciplína pri vykonaní úhrady preddavkov v sume 255 eur, pričom tieto neboli vopred v zmluve o dodávke výkonov a tovarov písomne dohodnuté a poskytovaním výkonov navzájom rozpočtovými organizáciami bezplatne bez rozhodnutia mestského zastupiteľstva.

V oblasti vedenia účtovníctva boli zistené nedostatky týkajúce sa najmä nedodržania platných postupov účtovania, neúčtovania účtovných prípadov v období, s ktorým časovo a vecne súviseli a chýbajúcich náležitostí účtovných dokladov.

Dodržiavanie postupov pri verejnom obstarávaní za oblasť školstva bolo preverené na vybranej vzorke zákaziek, pričom boli v siedmich kontrolovaných subjektoch zistené porušenia zákona o verejnom obstarávaní v celkovej hodnote zákaziek 348 813 eur. Zistené nedostatky sa týkali:

- rozdelenia zákazky alebo zvolenia spôsobu určenia jej predpokladanej hodnoty s cieľom znížiť hodnotu zákazky pod finančné limity (Nitra, Hnúšťa),
- odvolávania sa v technických požiadavkách na konkrétny typ od konkrétneho výrobcu (Sabinov),

U vyššie uvedených nedostatkov nebol zároveň dodržaný princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov, princíp transparentnosti a princíp hospodárnosti a efektívnosti

- nevyhotovenia referencie na dodávateľov vo vzťahu k plneniu zmlúv v zákonom stanovenej lehote (Nitra),
- neposlania oznámenia o výsledku verejného obstarávania v stanovenom termíne (Nitra),
- nezahrnutia hodnoty opakovaných plnení, ktoré sa plánujú zabezpečiť (Sabinov),
- neuchovávaní informácií a podkladov, na základe ktorých bola určená predpokladaná hodnota zákazky (Sabinov),
- nezabezpečenia si zriadenia profilu verejného obstarávateľa (Krásnohorské Podhradie),
- nezverejnenia súhrnnej správy o zákazkách s predpokladanou hodnotou zákazky vyššou než 1 000 eur alebo nezverejnenie zákazky v súhrnnej správe o zákazkách (Hriňová, Krompachy, Sereď, Krásnohorské Podhradie).

3 Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri plnení ostatných povinností pri výkone pôsobností na úseku školstva

Kontrolou bolo preverené plnenie vybraných povinností nefinančného charakteru súvisiacich s procesom financovania v regionálnom školstve a ich súlad so zákonom o financovaní škôl a školských zariadení a zákonom o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.

Za oblasť vypracovávaní súhrnných správ o hospodárení za predchádzajúci kalendárny rok za školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti miest a obcí boli zistené nedostatky v dvoch mestách (Hnúšťa, Krompachy). Súhrnné správy o hospodárení za predchádzajúci rok vypracované uvedenými mestami neobsahovali komentár, resp. komentár neobsahoval údaje v zmysle „Príručky k spracovaniu Správy o hospodárení za predchádzajúci kalendárny rok“ zverejnenou MŠVVaŠ SR.

Kontrolou údajov uvedených v súhrnných správach o hospodárení za predchádzajúci kalendárny rok bol v jednom prípade (Sabinov) zistený rozdiel v sume 1 822 eur vykázaných za vzdelávacie poukazy.

Mestá a obce si v kontrolovanom období splnili svoje oznamovacie povinnosti o počtoch detí alebo žiakov škôl v ich zriaďovateľskej pôsobnosti podľa stavu k 15. septembru začínajúceho školského roka a ďalšie údaje potrebné na rozpis finančných prostriedkov pre školy, ako aj údaje na účely rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov.

Všetky kontrolované subjekty mali v roku 2014 vydané všeobecne záväzné nariadenia, ktorými určili pre školy a školské zariadenia vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti a v pôsobnosti súkromných a cirkevných zriaďovateľov podrobnosti ich financovania a ďalšie údaje v súlade so zákonom o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.

Zdrojom údajov, podľa ktorých boli školy a školské zariadenia financované, boli u väčšiny miest a obcí údaje oznamované na účely rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov.

Rovnako mali všetky kontrolované subjekty vydané aj všeobecne záväzné nariadenia, ktorými určili výšku príspevku za pobyt dieťaťa v materskej škole, výšku príspevku v základnej umeleckej škole, výšku úhrady nákladov na štúdium v jazykovej škole a výšku

mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosť školského klubu detí, internátu alebo centra voľného času.

Preverením náležitostí zriaďovacích listín škôl a školských zariadení zriadených kontrolovanými subjektmi boli zistené nedostatky u šiestich miest a obcí (Bánovce nad Bebravou, Krompachy, Sabinov, Svit, Krásnohorské Podhradie, Oščadnica). Zriaďovacie listiny neobsahovali všetky povinné náležitosti v zmysle zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, najmä vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, označenie štatutárneho orgánu, formu hospodárenia, výchovný alebo vyučovací jazyk.

4 Kontrolný systém

Mestá a obce vykonávajú kontrolu v oblasti samosprávnych a prenesených pôsobností v rozsahu vymedzenom predovšetkým zákonom o obecnom zriadení a zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite. Kontrolou bolo podrobnejšie preverené vytvorenie účinného systému kontroly a vykonávanie finančnej kontroly za oblasť školstva.

Kontrolované subjekty mali vydané interné smernice upravujúce vykonávanie finančnej kontroly, ktoré spolu s organizačným poriadkom tvorili súčasť vnútorného kontrolného systému miest a obcí. Jedna obec (Lužianky) vzhľadom na svoju organizačnú štruktúru a kapacitné možnosti nemohla zabezpečiť vykonávanie predbežnej finančnej kontroly v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Preverením vykonávania predbežnej finančnej kontroly na vybranej vzorke dokladov neboli, okrem dvoch miest, zistené nedostatky. V týchto mestách (Bánovce nad Bebravou, Sered') bolo zistené nedodržanie zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, keď predbežná finančná kontrola nebola v niektorých prípadoch vykonaná vôbec, nebol zaznamenaný dátum jej vykonania alebo na doklade súvisiacom s finančnou operáciou nebolo potvrdené, či táto finančná operácia je alebo nie je v súlade so skutočnosťami v zmysle citovaného zákona.

Ďalej bolo za oblasť školstva preverené vykonávanie následnej finančnej kontroly podľa zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve na úseku hospodárenia s finančnými prostriedkami pridelenými zo ŠR, Európskej únie a poskytnutých mestami a obcami podľa všeobecne záväzného nariadenia, ako aj kontrola efektívnosti a účelnosti ich využitia.

Z kontrolovaných miest a obcí vykonalo v roku 2014 následnú finančnú kontrolu za oblasť školstva šesť kontrolovaných subjektov. Ďalšie štyri mestá vykonali následnú finančnú kontrolu za oblasť školstva v roku 2012, 2013, alebo ju mali v pláne na I. polrok 2015.

Dve obce nevykonali následnú finančnú kontrolu za oblasť školstva v uvedenom období. Obec Oščadnica vykonala následnú finančnú kontrolu za oblasť školstva naposledy v roku 2010. Obec Krásnohorské Podhradie nevykonala odo dňa delimitácie školstva na obec žiadnu následnú finančnú kontrolu hospodárenia s finančnými prostriedkami poskytnutými zo ŠR alebo z rozpočtu obce za oblasť školstva.

Vzhľadom na skutočnosť, že výdavky na školstvo z rozpočtu obce v každom roku predstavovali v obci Oščadnica približne 48 % z celkových výdavkov rozpočtu obce a v obci Krásnohorské Podhradie 42 %, dlhodobé nevykonanie následnej finančnej kontroly v tejto

oblasti a ani jej nenaplanovanie na prvý polrok 2015 je možné považovať za riziko nedosiahnutia cieľov finančnej kontroly.

Následné finančné kontroly vykonané kontrolovanými subjektmi za oblasť školstva boli zamerané predovšetkým na školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti miest a obcí. Len výnimočne boli následné finančné kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami poskytnutými mestami a obcami podľa všeobecne záväzného nariadenia vykonané v školách a školských zariadeniach zriadených súkromnými a cirkevnými zriaďovateľmi. O hospodárení s týmito finančnými prostriedkami mali kontrolované subjekty informácie len na základe predkladaných zúčtovaní.

V kontrolovanom období neboli u kontrolovaných miest a obcí, okrem jedného (Svit), vykonané externé kontroly za oblasť školstva, ktorých predmetom by bolo použitie finančných prostriedkov poskytnutých zo ŠR prostredníctvom okresných úradov.

B) Počas výkonu kontrolnej akcie bolo za kontrolované subjekty základné školy zistené:

1 Všeobecné informácie

Kontrolou bolo preverených 26 základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti kontrolovaných miest a obcí. Ich súčasťou boli školské kluby detí a zariadenia školského stravovania - školské jedálne alebo výdajné školské jedálne. Jedna základná škola nemala zariadenie školského stravovania a jej žiaci sa chodili stravovať do druhej blízkej základnej školy.

Deväť základných škôl bolo zriadených spolu s materskou školou a súčasťou piatich boli centrá voľného času.

Základné školy mali v roku 2014 v pracovnom pomere 1 287 zamestnancov, z ktorých bolo 866 tzn. 67,28 % pedagogických zamestnancov. Zvyšok tvorili odborní a nepedagogickí zamestnanci. K 15.09.2014 navštevovalo základné školy celkom 10 247 žiakov a detí. Najmenšia základná škola podľa počtu žiakov a detí mala 116 žiakov a detí (ZŠ s MŠ, Lipová 115, Krásnohorské Podhradie), najväčšia mala 743 žiakov (ZŠ, Ulica 17. novembra 31, Sabinov).

Všetky kontrolované subjekty, okrem dvoch, vypracovali v zmysle zákona o financovaní škôl a školských zariadení správu o hospodárení za rok 2014, ktorú následne predložili zriaďovateľovi. Dve základné školy v Krásnohorskom Podhradí vypracovali len „Výkaz k správe o hospodárení za rok 2014“, čím nebol dodržaný zákon o financovaní škôl a školských zariadení.

Správy o hospodárení za rok 2014 obsahovali všetky požadované náležitosti a údaje v nich uvedené boli porovnané s údajmi uvedenými v iných výkazoch, resp. dokladoch, pričom neboli okrem jednej zistené rozdiely. Jedna základná škola (ZŠ Krompachy, Zemanská ul.) neuviedla vo výkaze k správe o hospodárení za rok 2014 výšku prostriedkov od iných fyzických a právnických osôb za prenájom priestorov v čase, keď sa nevyužívajú na výchovno-vzdelávací proces.

V desiatich základných školách vykonal zriaďovateľ následnú finančnú kontrolu v roku 2014. V 12 základných školách, vykonali mestá a obce následnú finančnú kontrolu v rokoch 2012, 2013, alebo ju mali v pláne na 1. polrok roku 2015.

Dve základné školy v obci Oščadnica boli naposledy skontrolované v roku 2010 a v dvoch základných školách v obci Krásnohorské Podhradie nebola odo dňa delimitácie školstva na obec vykonaná žiadna následná finančná kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami poskytnutými zo ŠR alebo rozpočtu obce.

2 Rozpočet

Zdrojmi financovania verejných škôl, verejných materských škôl a školských zariadení zriadených mestami a obcami boli v roku 2014 podľa zákona o financovaní škôl a školských zariadení, najmä prostriedky ŠR z rozpočtovej kapitoly MV SR, prostriedky z rozpočtov miest a obcí, prostriedky od iných fyzických a právnických osôb za prenájom priestorov a zariadenia škôl alebo školských zariadení, ako aj ďalšie príjmy upravené v citovanom zákone.

Základné školy boli ako rozpočtové organizácie zapojené svojimi príjmami a výdavkami na rozpočet príslušného mesta, resp. obce. Hospodárili samostatne podľa schváleného rozpočtu s prostriedkami, ktoré im určil zriaďovateľ v rámci svojho rozpočtu. Zostavovali svoj rozpočet príjmov a výdavkov. Úpravy rozpočtu vykonávali jednotlivé mestá a obce ako zriaďovatelia v priebehu roka, o čom kontrolované subjekty viedli evidenciu.

Celkové výdavky kontrolovaných základných škôl boli v sume 19 634 948 eur. Prehľad výdavkov základných škôl a ich členenie podľa jednotlivých súčastí k 31.12.2014 je uvedený v tabuľke č. 5.

Tabuľka č. 5

Výdavky základných škôl	Spolu (eur)	Podiel na celkových výdavkoch (%)
Celkové výdavky, z toho	19 634 948	100
- bežné výdavky (rozpočtová klasifikácia: 600), z toho	19 582 364	99,73
- výdavky na mzdy a poistné (rozpočtová klasifikácia: 610 + 620)	15 550 766	79,20
- kapitálové výdavky (rozpočtová klasifikácia: 700)	52 584	0,27
- výdavky na ZŠ (funkčná klasifikácia: 09.1.2.1)	15 942 311	81,19
- výdavky na MŠ (funkčná klasifikácia: 09.1.1)	1 002 267	5,10
- výdavky na ostatné súčasti ZŠ (ŠKD, ZŠS, CVČ)	2 690 370	13,70

Zdroj: Finančné výkazy o plnení rozpočtu a o nerozpočtovaných pohyboch na účtoch subjektu verejnej správy FIN 1-12 k 31.12.2014, údaje základných škôl

Výdavky za jednotlivé základné školy a ich súčasti sú uvedené v prílohe č. 1.

Na celkových výdavkoch základných škôl sa podieľali najmä bežné výdavky. Len sedem základných škôl malo kapitálové výdavky. Zdrojom kapitálových výdavkov u šiestich základných škôl boli finančné prostriedky poskytnuté mestami v sume 30 259 eur. Jedna základná škola čerpala na kapitálové výdavky finančné prostriedky zo ŠR v sume 22 325 eur na rozvojový projekt.

Najvyššiu položku výdavkov tvorili výdavky na mzdy a poistné, ktoré sa podieľali 79,20 % na celkových výdavkoch základných škôl. Mzdové výdavky vrátane poistného tvorili u kontrolovaných základných škôl od 69,02 % do 88,82 % z celkových výdavkov, priemerná hodnota výdavkov na mzdy a poistné bola 79,70 %.

Z jednotlivých súčastí sa na celkových výdavkoch základných škôl najviac podieľali výdavky na ZŠ vo výške 81,19 %. Výdavky na ZŠ tvorili u kontrolovaných subjektov od 45,69 % do 97,76 % z celkových výdavkov, pričom priemerná hodnota uvedených výdavkov bola 79,41 %. Podiel 97,76 % výdavkov na ZŠ z celkových výdavkov dosiahla základná škola, ktorej súčasťou bol len školský klub detí.

Výdavky na MŠ sa na celkových výdavkoch základných škôl podieľali 5,10 %. Avšak výdavky na MŠ malo len deväť základných škôl, u ktorých podiel výdavkov na MŠ z celkových výdavkov základnej školy dosahoval od 12,20 % do 34,84 %. Priemerná hodnota výdavkov na MŠ u uvedených základných škôl bola 21,43 %.

Výdavky na ostatné súčasti základných škôl tzn. ŠKD, ZŠS a CVC sa na celkových výdavkoch základných škôl podieľali 13,70 %, pričom u jednotlivých základných škôl tvorili od 1,89 % do 23,67 % z celkových výdavkov. Priemerná hodnota výdavkov na ostatné súčasti základných škôl bola 13,17 %.

Preverením plnenia rozpočtov základných škôl bolo v troch základných školách (ZŠ, Duklianska 1, Bánovce nad Bebravou; ZŠ, Partizánska 6, Bánovce nad Bebravou; ZŠ, Oščadnica - Ústredie 760) zistené prekročenie čerpania rozpočtu v niektorých položkách resp. podpoložkách, čím nebol dodržaný zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Kontrolou finančných výkazov bolo zistené, že dve základné školy (ZŠ s MŠ, Maurerova 14, Krompachy; ZŠ Krásnohorské Podhradie, Pokroková 199) nesprávne vykázali údaje o príjmoch resp. výdavkoch vo finančnom výkaze, čím nebol dodržaný zákon o štátnej štatistike. Jedna základná škola (ZŠ, Klokočova 742 Hnúšťa) vo finančnom výkaze neuviedla údaje v požadovanej štruktúre, keď používala nesprávne kódy zdrojov, čím bol porušený zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

3 Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami

Kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami bola zameraná najmä na súlad so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákonom o účtovníctve, na dodržanie postupov pri verejnom obstarávaní.

Základné školy mali pre oblasť nakladania s verejnými prostriedkami prijaté interné predpisy, ktoré upravovali oblasť účtovníctva, verejného obstarávania, vykonávania finančnej kontroly, ako aj rozúčtovávanie spoločných výdavkov na energie a pod. Tie základné školy, ktoré nemali predpis k rozúčtovávaniu spoločných výdavkov, vykonávali vo väčšine prípadov rozúčtovanie spoločných výdavkov aj napriek chýbajúcej internej úprave. Rozúčtovanie spoločných výdavkov na jednotlivé zložky základných škôl bolo prispôbené podmienkam škôl. Najčastejšie mali základné školy stanovené koeficienty pre prepočet jednotlivých druhov výdavkov na súčasti škôl, resp. využívali kombinácie koeficientov a rozúčtovanie podľa meračov.

- **Hospodárenie s verejnými prostriedkami poskytnutými zo ŠR a z rozpočtu mesta resp. obce**

Kontrolou bolo preverené čerpanie finančných prostriedkov poskytnutých škole zo ŠR a finančných prostriedkov poskytnutých z rozpočtu miest a obcí, správnosť financovania, hospodárnosť, efektívnosť, účelnosť a účinnosť ich použitia.

Kontrolované základné školy čerpali v roku 2014 finančné prostriedky poskytnuté zo ŠR z rozpočtovej kapitoly MV SR v sume 15 265 066 eur. Z toho boli čerpané normatívne finančné prostriedky v sume 14 335 415 eur, nenormatívne finančné prostriedky v sume 898 326 eur a kapitálové finančné prostriedky v sume 22 325 eur.

Finančné prostriedky poskytnuté z rozpočtov miest a obcí boli čerpané v sume 3 505 663 eur. Ostatné finančné prostriedky, tzn. vlastné príjmy základných škôl, dary a granty, projekty, iné finančné prostriedky ŠR, boli čerpané v sume 864 219 eur.

Percentuálne vyjadrenie čerpania výdavkov základnými školami podľa ich zdroja je zobrazené v grafe č. 3.

Graf č. 3

Vykonanými kontrolami boli preverené verejné prostriedky poskytnuté základným školám zo ŠR a z rozpočtov zriaďovateľov v celkovej sume 6 956 327 eur. Doklady k prevereniu boli vybrané náhodným výberom na základe úsudku kontrolóra. Pri ich kontrole bol uplatnený prístup detailného preverovania.

Preverením správnosti triedenia príjmov a výdavkov podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, dodržiavania pravidiel rozpočtového hospodárenia a finančnej disciplíny pri nakladaní s verejnými prostriedkami boli zistené nasledovné porušenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy:

- porušenie finančnej disciplíny bolo zistené v celkovej sume 16 889 eur v šiestich kontrolovaných subjektoch (ZŠ, Komenského 13, Sabinov; ZŠ, Ulica 17. novembra 31, Sabinov; ZŠ, Mierová 134, Svit; ZŠ Svit, Komenského 2; ZŠ Krásnohorské Podhradie, Pokroková 199; ZŠ, Oščadnica - Ústredie 760) z dôvodu:

- použitia verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia, ktorým došlo k vyššiemu čerpaniu verejných prostriedkov v sume 115 eur. Porušenie finančnej disciplíny bolo odstránené v priebehu výkonu kontroly vrátením finančných prostriedkov.
- nedodržania ustanoveného alebo určeného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami,
- úhrady preddavkov bez ich písomného dohodnutia vopred v zmluve o dodávke výkonov a tovarov.
- nesprávne triedenie výdavkov podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie stanovenej opatrením MF SR bolo zistené v celkovej sume 32 623 eur v 11 základných školách (ZŠ, Duklianska 1, Bánovce nad Bebravou; ZŠ, Partizánska 6, Bánovce nad Bebravou; ZŠ, J. Matúšku, Kohútov sad 1752/4, Dolný Kubín; ZŠ s MŠ, Komenského 279/32, Dolný Kubín; ZŠ Krompachy, Zemanská ul.; ZŠ, Komenského 13, Sabinov; ZŠ, Ulica 17. novembra 31, Sabinov; ZŠ Krásnohorské Podhradie; Pokroková 199; ZŠ s MŠ, Sasinkova 1, Lužianky; ZŠ, Oščadnica - Ústredie 760; ZŠ s MŠ, Oščadnica 1374). Výdavky boli nesprávne zatriedené do položky, resp. podpoložky ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, napr. pri výdavkoch za poskytnuté služby, za kapitálové výdavky a pod.
- porušenie práv a povinností rozpočtových organizácií v jednej základnej škole (ZŠ Krompachy, Zemanská ul.), keď táto poskytovala výkony týkajúce sa prípravy a rozvozu potravinových balíčkov pre inú rozpočtovú organizáciu zriadenú mestom bezodplatne bez rozhodnutia mestského zastupiteľstva.

Ďalej bolo kontrolou zistené nedodržanie zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v troch základných školách (ZŠ s MŠ, Maurerova 14, Krompachy; ZŠ Krompachy, Zemanská ul.; ZŠ s MŠ, SNP 47, Krompachy). V týchto základných školách schvaľoval návrhy a uzatváral zmluvy o nájme a prenájme školských budov, miestností, príľahlých priestorov školy a školského zariadenia riaditeľ základnej školy bez predchádzajúceho schválenia návrhu zmluvy mestom, pričom mesto nepoverilo schvaľovaním návrhu zmlúv riaditeľa školy.

Preverením vykonávania predbežnej finančnej kontroly bolo v 14-tich základných školách zistené nedodržanie zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite (ZŠ, Duklianska 1, Bánovce nad Bebravou; ZŠ, Partizánska 6, Bánovce nad Bebravou; ZŠ, Školská 1123/29, Bánovce nad Bebravou; ZŠ s MŠ, Komenského 279/32, Dolný Kubín; ZŠ, Klokočova 742 Hnúšťa; ZŠ, Janka Francisciho Rimavského Hnúšťa; ZŠ Krompachy, Zemanská ul.; ZŠ, Cabajská 2, Nitra; ZŠ, Topoľová 8, Nitra; ZŠ s MŠ, Novozámocká 129, Nitra; ZŠ, Jana Amosa Komenského, Sereď; ZŠ, Juraja Fándlyho, Sereď; ZŠ Krásnohorské Podhradie, Pokroková 199; ZŠ s MŠ, Lipová 115, Krásnohorské Podhradie), keď:

- predbežná finančná kontrola nebola vykonaná pri niektorých finančných operáciách týkajúcich sa právnych úkonov alebo iných úkonov majetkovej povahy, pred uhradením faktúry, alebo bola vykonaná formálne po uskutočnení finančnej operácie (6 ZŠ),
- chýbalo vyjadrenie, či pripravovaná finančná operácia je alebo nie je v súlade s rozpočtom, osobitnými predpismi, uzatvorenými zmluvami a inými skutočnosťami, resp. vykonanie predbežnej finančnej kontroly nebolo potvrdené na doklade podpisom príslušných zamestnancov (4 ZŠ),
- nebola vytvorená dostatočná organizačná štruktúra na to, aby bola predbežná finančná kontrola vykonávaná v súlade s požiadavkami stanovenými v citovanom zákone pre jej

vykonávanie (6 ZŠ). Predbežnú finančnú kontrolu vykonávali v uvedených základných školách aj riaditelia týchto škôl, resp. len jeden administratívny zamestnanec, čím nebola zároveň zabezpečená vzájomná nezlučiteľnosť a oddelenie rozhodovacích právomocí vedúcich zamestnancov od právomocí zamestnancov zodpovedných za realizáciu finančnej operácie a od právomocí zamestnancov zodpovedných za vedenie účtovníctva v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite.

• **Preverenie správnosti vedenia účtovníctva, zostavenia účtovnej závierky a dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní**

Na vybraných účtovných dokladoch bolo preverené dodržiavanie platných postupov účtovania, účtovanie a vykazovanie účtovných prípadov v období, s ktorým časovo a vecne súvisia, náležitosti účtovných dokladov, správnosť, úplnosť, preukázateľnosť a zrozumiteľnosť vedenia účtovníctva.

Kontrolou boli zistené porušenia zákona o účtovníctve v 20-tich základných školách v celkovej sume 117 042 eur v týchto prípadoch:

- nerozlišovanie nákladov z časového hľadiska a ich nezaúčtovanie do obdobia, s ktorým časovo a vecne súviseli (11 ZŠ),
- nedodržanie platných postupov účtovania, najčastejšie v súvislosti s časovým rozlíšením nákladov, účtovaním nákladov na nesprávny účet a účtovaním o obstaranom hmotnom majetku priamo do nákladov (18 ZŠ),
- niektoré účtovné doklady neobsahovali predpísané náležitosti, keď na účtovných dokladoch chýbal podpisový záznam osoby zodpovednej za účtovný prípad v účtovnej jednotke a podpisový záznam osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie, prípadne označenie účtov, na ktorých sa účtovný prípad zaúčtuje (7 ZŠ),
- účtovanie o účtovných prípadoch na základe nepreukázateľných účtovných záznamov, keď ich obsah nedokazoval skutočnosť priamo alebo nepriamo, prostredníctvom iných účtovných záznamov (4 ZŠ),
- nezaznamenávanie účtovných zápisov priebežne, keď kontrolovaný subjekt účtoval o vzniknutom záväzku voči dodávateľovi oneskorene, až v deň úhrady faktúry (2 ZŠ).

Uvedené nedostatky v oblasti účtovníctva boli zistené u týchto základných škôl: ZŠ, Duklianska 1, Bánovce nad Bebravou; ZŠ, Partizánska 6, Bánovce nad Bebravou; ZŠ, Školská 1123/29, Bánovce nad Bebravou; ZŠ, J. Matúšku, Kohútov sad 1752/4, Dolný Kubín; ZŠ s MŠ, Komenského 279/32, Dolný Kubín; ZŠ, Klokočova 742 Hnúšťa; ZŠ, Janka Francisciho Rimavského Hnúšťa; ZŠ s MŠ, Maurerova 14, Krompachy; ZŠ Krompachy, Zemanská ul.; ZŠ s MŠ, SNP 47, Krompachy; ZŠ, Komenského 13, Sabinov; ZŠ, Ulica 17. novembra 31, Sabinov; ZŠ, Jana Amosa Komenského, Sereď; ZŠ, Mierová 134, Svit; ZŠ Svit, Komenského 2; ZŠ Krásnohorské Podhradie, Pokroková 199; ZŠ s MŠ, Lipová 115, Krásnohorské Podhradie; ZŠ s MŠ, Sasinkova 1, Lužianky; ZŠ, Oščadnica - Ústredie 760; ZŠ s MŠ, Oščadnica 1374.

Základné školy ako účtovné jednotky zostavili účtovnú závierku v riadnom termíne. Účtovné závierky obsahovali zákonom predpísané náležitosti a súčasti. Stavby účtov uvedené v účtovných závierkách súhlasili so stavmi v hlavnej knihe. Základné školy nemali povinnosť overiť účtovnú závierku auditorom.

Kontrolou bolo v štyroch základných školách (ZŠ s MŠ, Maurerova 14, Krompachy; ZŠ Krompachy, Zemanská ul.; ZŠ s MŠ, SNP 47, Krompachy; ZŠ s MŠ, Oščadnica 1374)

zistené aj nedodržanie zákona o slobodnom prístupe k informáciám pri zverejňovaní zmlúv, faktúr a objednávok a iných informácií, ako napr. spôsob zriadenia povinnej osoby, jej právomoci a kompetencie, prehľad predpisov, pokynov, inštrukcií, výkladových stanovísk, podľa ktorých povinná osoba koná a rozhoduje.

Pri zverejňovaní zmlúv na svojom webovom sídle tri základné školy (ZŠ, Oščadnica - Ústredie 760; ZŠ, J. Matúšku, Kohútov sad 1752/4, Dolný Kubín; ZŠ s MŠ, Komenského 279/32, Dolný Kubín) nedodržali platné štandardy pre informačné systémy verejnej správy, kedy nebolo zabezpečené spracovanie a rozoznávanie textových častí obsahu ako textu, tzn. čitateľnosť súborov.

Základné školy boli v zmysle zákona o verejnom obstarávaní verejnými obstarávateľmi. Dodržiavanie postupov pri verejnom obstarávaní bolo preverené na vybranej vzorke zákaziek, pričom nedostatky týkajúce sa zákona o verejnom obstarávaní boli zistené takmer vo všetkých kontrolovaných subjektoch. Zistené nedostatky sa týkali:

- obstarania kancelárskeho papiera zadáním dvoch verejných obstarávaní, na základe ktorých základná škola uzatvorila dve rámcové dohody, namiesto určenia predpokladanej hodnoty ako súčtu oboch zákaziek obstarávaných na základe rámcových dohôd, alebo obstarávania predmetu zákazky samostatne, čím by predpokladaná hodnota zákazky bola v sume vyššej ako 20 000 eur (ZŠ, Topoľová 8, Nitra),
- nestanovenia predpokladanej hodnoty zákazky, resp. jej stanovenia s daňou z pridanej hodnoty (ZŠ, Mierová 134, Svit; ZŠ Svit, Komenského 2; ZŠ Krásnohorské Podhradie, Pokroková 199; ZŠ, J. Matúšku, Kohútov sad 1752/4, Dolný Kubín),
- zadania realizácie zákazky priamo vybranému dodávateľovi, ktorý bol obchodnou spoločnosťou založenou a kontrolovanou zriaďovateľom základnej školy a nie priamo kontrolovaným subjektom (ZŠ s MŠ, Komenského 279/32, Dolný Kubín),
- nevybratia ponuky s ekonomicky najvýhodnejšou cenou pri nákupe počítačovej zostavy, kde bola hlavným kritériom cena (ZŠ s MŠ, Sasinkova 1, Lužianky),
- navýšenia plnenia oproti cenovej ponuke (ZŠ s MŠ, Maurerova 14, Krompachy),
- neuchovávaní ponúk uchádzačov alebo informácií získaných prieskumom trhu (ZŠ s MŠ, Maurerova 14, Krompachy),
- uzatvorenia kúpnej zmluvy pred vyhodnotením cenových ponúk (ZŠ Krásnohorské Podhradie).

Dvanásť základných škôl si nezriadilo v elektronickom úložisku svoj profil verejného obstarávateľa v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Päť základných škôl tento nedostatok odstránilo počas kontroly. Uvedený nedostatok bol zistený v nasledujúcich kontrolovaných subjektoch: ZŠ, Partizánska 6, Bánovce nad Bebravou; ZŠ, Školská 1123/29, Bánovce nad Bebravou; ZŠ, J. Matúšku, Kohútov sad 1752/4, Dolný Kubín (odstránené); ZŠ s MŠ, Komenského 279/32, Dolný Kubín (odstránené); ZŠ, Klokočova 742 Hnúšťa; ZŠ, Janka Francisciho Rimavského Hnúšťa; ZŠ s MŠ, Krivec I. 1355, Hriňová (odstránené); ZŠ, Cabajská 2, Nitra; ZŠ s MŠ, Lipová 115, Krásnohorské Podhradie; ZŠ s MŠ, Sasinkova 1, Lužianky; ZŠ, Oščadnica - Ústredie 760 (odstránené); ZŠ s MŠ, Oščadnica 1374 (odstránené).

Zároveň u 19-tich kontrolovaných základných škôl bolo zistené, že tieto nezabezpečili zverejnenie súhrnej správy o zákazkách s predpokladanou hodnotou rovnou alebo vyššou ako 1 000 eur bez dane z pridanej hodnoty v predmetnom profile, resp. súhrnné správy neobsahovali niektoré zákazky alebo bola nesprávne uvedená hodnota zákaziek.

Záver

Na zistenia uvedené v súhrnnej správe mala vplyv zložitost' financovania regionálneho školstva, ako aj často sa meniacia legislatíva, napr. zákon o verejnom obstarávaní.

Zložitost' financovania regionálneho školstva pramení z jeho viaczdrojovosti, čo má vplyv predovšetkým na administratívnu náročnosť sledovania výdavkov podľa zdrojov, napr. pri ich súčasnom sledovaní podľa funkčnej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie a pod.

Veľa porušení všeobecne záväzných právnych predpisov bolo spôsobené aj množstvom administratívy vyplývajúcej z týchto predpisov. Základné školy majú často len jedného administratívneho zamestnanca, čím sa stáva zvládnutie tejto agendy náročným.

Pri vykonanej kontrole súladu postupu miest a obcí pri financovaní regionálneho školstva boli okrem vyššie uvedených zistení získané aj poznatky, ktoré NKÚ SR môže prípadne využiť pri svojej ďalšej kontrolnej činnosti. Tieto je možné rozdeliť do dvoch oblastí:

- financovanie regionálneho školstva v rámci prenesených pôsobností

- 1) Financovanie škôl a školských zariadení zriadených mestami a obcami sa realizuje v rámci viacstupňového systému z kapitoly MV SR prostredníctvom okresných úradov v sídle kraja v objeme určenom MŠVVaŠ SR. Údaje o normatívnych ako aj nenormatívnych finančných prostriedkoch určených školám zverejňuje MŠVVaŠ SR na svojej webovej stránke.

Okresné úrady v sídle kraja oznamovali kontrolovaným subjektom výšku a úpravu normatívnych a niektorých nenormatívnych príspevkov pre verejné školy v ich zriaďovateľskej pôsobnosti na kalendárny rok. Mestá a obce následne oznamovali príslušným okresným úradom rozpisy poskytnutých finančných prostriedkov pre jednotlivé školy.

V prípade, že kontrolované mestá a obce nepridelili základným školám normatívne finančné prostriedky minimálne vo výške ustanoveného percentuálneho podielu z prevádzkového normatívu, okresné úrady v sídle kraja nevyzvali tieto mestá a obce na opravu pridelených finančných prostriedkov. Oznamené rozpisy len evidovali.

- 2) Okresným úradom v sídle kraja oznamovali mestá a obce aj rozpisy finančných prostriedkov pre jednotlivé školy získané v rámci dohodovacieho konania. V prípade, že kontrolované mestá alebo obce takéto oznámenie nezaslali, niektoré okresné úrady ich nevyzvali na jeho zaslanie.
- 3) Údaje zverejňované príslušnými odbormi školstva na webovej stránke okresných úradov v sídle kraja nemali jednotnú štruktúru.

- financovanie regionálneho školstva v rámci samosprávnych pôsobností

- 1) Mestá a obce pri stanovovaní sumy poskytovanej na žiaka, resp. dieťa školy alebo školského zariadenia vo všeobecne záväznom nariadení túto v niektorých prípadoch stanovovali osobitne pre jednotlivé školy. V prípade, ak nebola stanovená jednotná suma v danej kategórii školy alebo školského zariadenia, ale boli pre jednotlivé školy a školské zariadenia stanovené rôzne sumy, nebolo jednoznačné, z ktorej z uvedených súm má byť poskytnutých 88 % pre školy a školské zariadenia súkromných a cirkevných zriaďovateľov.

- 2) Povinnosť vydávať všeobecne záväzné nariadenie v zmysle § 6 ods. 12 písm. c) zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, ako aj oznamovanie výšky finančných prostriedkov pre školy a školské zariadenia sa vzťahovala aj na obce, resp. mestá, ktoré mali na svojom území len jednu školu vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti, príp. školy a školské zariadenia len vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.

Príloha č. 1

Prehľad o výdavkoch kontrolovaných základných škôl k 31.12.2014

Základná škola	Celkové výdavky (eur)	z toho mzdové výdavky (610+620)	Podiel na celkových výdavkoch (%)	z toho výdavky za ZŠ (FK 09.1.2.1)	Podiel na celkových výdavkoch (%)
ZŠ, Duklianska 1, Bánovce nad Bebravou	980 723	822 331	83,85	818 145	83,42
ZŠ, Partizánska 6, Bánovce nad Bebravou	884 852	725 022	81,94	759 510	85,83
ZŠ, Školská 1123/29, Bánovce nad Bebravou	722 966	575 625	79,62	617 598	85,43
ZŠ, J. Matúšku, Kohútov sad 1752/4, Dolný Kubín	1 227 414	1 006 476	82,00	1 004 168	81,81
ZŠ s MŠ, Komenského 279/32, Dolný Kubín	508 948	408 544	80,27	355 963	69,94
ZŠ, Klokočova 742 Hnúšťa	542 945	452 021	83,25	468 428	86,28
ZŠ, Janka Francisciho Rimavského Hnúšťa	734 172	578 627	78,81	627 310	85,44
ZŠ s MŠ, Krivec I. 1355, Hriňová	541 795	437 632	80,77	397 460	73,36
ZŠ s MŠ, Školská 1575, Hriňová	904 749	718 980	79,47	663 159	73,30
ZŠ s MŠ, Maurerova 14, Krompachy	786 203	584 312	74,32	611 477	77,78
ZŠ Krompachy, Zemanská ul.	520 656	359 382	69,02	459 640	88,28
ZŠ s MŠ, SNP 47, Krompachy	517 065	420 599	81,34	444 196	85,91
ZŠ, Cabajská 2, Nitra	522 693	409 826	78,41	410 151	78,47
ZŠ, Topoľová 8, Nitra	1 062 376	839 873	79,06	860 601	81,01
ZŠ s MŠ, Novozámocká 129, Nitra	421 745	330 464	78,36	264 082	62,62
ZŠ, Komenského 13, Sabinov	999 141	767 943	76,86	897 624	89,84
ZŠ, Ulica 17. novembra 31, Sabinov	1 217 331	928 900	76,31	1 112 633	91,40
ZŠ, Jana Amosa Komenského, Sereď	1 359 015	991 504	72,96	1 119 498	82,38
ZŠ, Juraja Fándlyho, Sereď	1 077 911	849 670	78,83	905 509	84,01
ZŠ, Mierová 134, Svit	765 406	563 739	73,65	699 777	91,43
ZŠ Svit, Komenského 2	847 175	642 510	75,84	743 703	87,79
ZŠ Krásnohorské Podhradie, Pokroková 199	583 678	501 283	85,88	480 172	82,27
ZŠ s MŠ, Lipová 115, Krásnohorské Podhradie	259 697	220 176	84,78	154 211	59,38
ZŠ s MŠ, Sasinkova 1, Lužianky	456 014	371 310	81,43	246 152	53,98
ZŠ, Oščadnica - Ústredie 760	532 549	459 798	86,34	520 616	97,76
ZŠ s MŠ, Oščadnica 1374	657 729	584 219	88,82	300 528	45,69
Spolu/Priemerný podiel	19 634 948	15 550 766	79,70	15 942 311	79,41

FK – funkčná klasifikácia